

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Beslut
2012-01-25

Diarienummer
511-86242-2006

Sida
1(9)

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Attebo i Skövde kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptet Attebo
NVR ID:	2028809
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Skövde
Ungefärlig mittpunkt	1374241, 88 – 6485488,7
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	16,47
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturgeografisk region:	Vänerslätterna
Objektskategori:	Barr- naturskog nedan gränsen för fjällnära område
IUCN-kategori:	Ia, Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Attebo

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla en äldre och av skogsbruk relativt opåverkad granskog med varierat trädskikt, rik förekomst av död ved i olika former samt bitvis inslag av lövträd.
- strukturer, som varierande trädålder och trädslagsfördelning samt död ved ska förekomma i riklig omfattning.
- bevara de inom området förekommande signal- och rödlistade arterna.

Syftet ska tryggas genom att:

- området skall lämnas huvudsakligen till fri utveckling.
- andelen naturskogsliknande skog utökas på sikt genom att naturvärdena i bestånd med påverkan från skogsbruk utvecklas med hjälp av att död ved skapas initialt och att bestånden därefter lämnas orörda.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet.
Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg, luft- eller markledning.
3. Anordna upplag, utföra fyllning eller tippning.
4. Borra, spränga, gräva, schakta, eller bedriva täkt av något slag, ej heller husbehovstäkt.
5. Dika, dikesrensa, dämma, muddra, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
6. Avverka skog, gallra, röja, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
9. Tillföra naturliga eller kemiska växtnäringsämnen.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning av naturreservatet i terrängen.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Restaurering av skogsmark.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
5. Körning med motordrivet fordon i samband med skötselåtgärder.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon.
2. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
3. Elda.
4. Utplanterä växt- eller djurart.
5. Samla in insekter, lavar och mossor.
6. Cykla.
7. Anordna lägerverksamhet.
8. Anordna idrottstävling.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Föreskriften C1 gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare eller motsvarande.

Beskrivning av naturreservatet

Allmänt

Naturreservatet Attebo är beläget i en barrskogsrik trakt strax väst om Vallebygden. Omgivningarna domineras av stora barrskogsområden och myrmarker. Drygt 1 km norr om Attebo ligger naturreservatet Klyftamon som utgörs av en stor orörd skogs- och myrmosaik. Det korta avståndet mellan dessa två naturreservat möjliggör ett utbyte av organismer mellan dem.

Reservatet Attebo består av äldre högvuxen barrskog av karaktären "bondeskog". Området sluttar svagt i sydlig riktning och i området finns ett antal fuktstråk med betydande inslag av lövträd. En bäck rinner genom områdets sydvästliga del. Berggrunden består huvudsakligen av gnejs och jordlagret utgörs av morän.

Naturvärden

Skogen är åldrig, orörd av modernt skogsbruk, luckig och rik på död eller döende ved, såväl stående som liggande. Trädsiktets ålderssammansättning är mycket varierad. Svampfloran knuten till död ved är artrik med flera rödlistade svamparter. Även rödlistade mossor knutna till död ved har hittats i området.

Kulturhistoriska värden

I området finns fasta fornlämningar i form av kolningsgropar samt malmuppslag och slagghvarpar. De sistnämnda vittnar om forntida malmframställning. Fornlämningarnas lokalisering framgår av bilaga 3d.

Markanvändning

Markanvändningen i området domineras av skogsbruk. Skogen i reservatet har dock inte varit föremål för några större skogsbruksåtgärder sedan 1940-talet. Skogen är betespräglad och av häradskartan framgår att största delen av området var skog redan vid 1870-talet. Det förefaller därför sannolikt att marken då användes till utmarksbete.

Friluftsliv

En mindre körväg leder fram till reservatets östra del ifrån vägen mellan Attebo och Kvarnabacken. Den är dock inte lämplig för biltrafik. Inga vägar eller stigar förekommer i området varför skogen bitvis får betraktas som tämligen svåråtkomlig. Det planeras inte heller några nya stigar eller parkeringsplatser i samband med instiftandet av reservatet.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

I området finns två st utpekade nyckelbiotoper (7,3 respektive 0,8 ha) samt ett utpekat område med höga naturvärden (0,4 ha). Området ligger inom riksintresse för kulturmiljövård; Ledsjö-Vättlösa-Istrum-Lerdala (KR14)

Kommunal översiktsplan

Beslutet överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen för Skövde kommun.

Befintligt områdesskydd

Området omfattas inte av något befintligt områdesskydd.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades bl.a. av Skaraborgs naturskyddsförening.

År 1999 uppdrog länsstyrelsen till Pro Natura att bedöma huruvida området höll tillräckliga kvalitéer för naturreservat. Pro Natura ansåg att de befintliga naturvärdena i området väl motiverade reservatsbildning.

Länsstyrelsen initierade ärendet i november 2006 genom kontakt med ägaren till Attebo 1:1.

I januari 2007, efter stormen Per, ingrep Länsstyrelsen mot uppdragsarbete på fastigheten Attebo 1:1. Efter möten med företrädare för Attebo 1:1 samt samråd i fält, då även Skogsstyrelsen deltog, enades alla parter om beslut om interimistiska föreskrifter enligt 7 kap 24 §

miljöbalken. Detta med hänsyn till att 29§ i skogsvårdslagen inte skulle göras gällande gentemot fastighetsägaren som hyste stor oro för angrepp av granbarkborre på angränsade fastigheter. Det bedömdes också angeläget att värderingstidpunkten blev så snart som möjligt p.g.a. att områdets stora andel gamla träd samt vindfällerna riskerade att tappa i ekonomiskt värde inom en relativt snar framtid. Samtidigt justerades gränsen enligt önskemål från företrädarna för Attebo 1:1 så att mark uteslöts från reservatet. Länsstyrelsen beslutade om tillfälliga förbud mot skogsbruksåtgärder för berörd del av fastigheten Attebo den 9 mars 2007. Beslutet överklagades men överklagandet avslogs av regeringen den 19 september 2007.

Berörd mark på samtliga fastigheter värderades i mars 2008.

Vid start av ärendet var 1 ha klassad som nyckelbiotop. Skogsstyrelsen genomförde en ny nyckelbiotopsinventering av området den 29 augusti 2007 vilket resulterade i att befintliga nyckelbiotoper utökades med 7,1 ha. Detta innebär att 49 % av marken i reservatet är klassad som nyckelbiotop.

Naturvårdsverket förvärvade fastigheten Lerdala 3:2 år 2011. Samma år tecknades intrångsavtal på fastigheterna Attebo 1:1 och Lerdala 3:3. Intrångsavtal för Lerdala 3:4 tecknades i januari 2012.

Berörda mark- och sakägare har förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Skövde kommun och Skogsstyrelsen.

Skövde naturskyddsförening och Skaraborgs naturskyddsförening har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Yttranden har inkommit från Skövde kommun, Skogsstyrelsen och Skövde naturskyddsförening.

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget. Skövde naturskyddsförening ställer sig mycket positiva till bildandet av reservatet enligt remissförslaget. Skövde kommun tillstyrker bildandet av reservatet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Reservatet hyser mycket höga biologiska bevarandevärden främst på grund av att skogen till stor del är förhållandevis orörd, gammal och rik på död ved i olika former. Här finns flera sällsynta och hotade arter som till exempel gransotdyna, granbarkgnagare, stubbtrådmossa och ullticka. I de skogsbestånd som har påverkats av skogsbruk finns goda förutsättningar att utveckla områdets naturvärden.

Till områdets kulturhistoriska bevarandevärden hör ett flertal fasta fornlämningar (se skötselplan, bilaga 3d)

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen *Levande skogar*, delmål 12.1 - långsiktigt skydd av skogsmark.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller reservatsförvaltaren.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförfordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförfordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Skaraborgs Allehanda SLA och Skaraborgsbygden.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Agneta Kores beslutat. Naturvårdshandläggare Henrik Roos har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, funktionschef Johan Jannert, antikvarie Lisa Ragnarsson, länsarkitekt Jens Rasmussen, och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Agneta Kores

Henrik Roos